

İtibar her zamankinden daha önemli

Zorlu Holding, 12 Kasım 2007’de imzaladığı Küresel İlkeler Sözleşmesi (Global Compact) doğrultusunda, bir kurumsal vatandaş olarak üzerine düşeni yapacağına garantisini uluslararası platformlarda veriyor. Sözleşmenin detaylarını Zorlu Holding İç Denetim Müdürü Coşkun Özkan (CIA, CFE) ve Zorlu Holding İç Denetim Uzmanı Özlem Karanlık (CIA) aktardılar.

Günümüzde kurumlar için itibar, her zamankinden çok daha önemli bir unsur haline aldı. Güçlü ve kaliteli olmak artık yetmiyor. Aynı zamanda iyi bir kurumsal vatandaş olmak da şart. 31 Ocak 1999’da Davos’ta düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu’nda dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından, iş dünyası liderlerine yapılan çağrıyla oluşturulan Küresel İlkeler Sözleşmesi (KİS), 26 Temmuz 2000’de yapılan toplantılarla resmi bir nitelik kazandı. Sürdürülebilir ve kapsamlı küresel ekonomi vizyonuna sahip sözleşme, sürekli rekabet içindeki iş dünyasında ortak bir kalkınma kültürü oluşturmak üzere evrensel ilkeler öneriyor.

Türkiye’nin de imzaladığı sözleşmeye imza atan üyelerin öncelikle 10 temel ilkeyi benimsemeleri ve ayrıca her yıl bu ilkelerin gereklerinin yerine getirildiğine yönelik ilerleme raporunun BM ile paylaşılması gerekiyor. Sözleşmeyi imzalayan kuruluşların tüm alt kuruluşlarıyla birlikte sözleşmeye imza attığı kabul ediliyor. 12 Kasım 2007 tarihinde Zorlu Grubu tarafından da imzalanan sözleşme ortak bir küresel kalkınma kültürünü yaymayı hedefliyor. Belirlenen evrensel ilkelerin, dünyanın her yerinde iş stratejilerinin, operasyonlarının ve kültürünün bir parçası haline gelmesi hedefleniyor. Zorlu Holding’de sürecin gelişimi ve yapılan çalışmalarını Zorlu Holding İç Denetim Müdürü Coşkun Özkan ve Zorlu Holding İç Denetim Uzmanı Özlem Karanlık, bizlerle paylaştı.

Z: Küresel İlkeler Sözleşmesi nedir?

Coşkun Özkan (C. Ö.): Küresel İlkeler Sözleşmesi (KİS), dün-

Özlem Karanlık, Coşkun Özkan

ya kaynaklarının gittikçe tükenmesini önlemek ve ekonomik kalkınmanın temellerini atmak üzere 1999’da, dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan’ın Dünya Ekonomik Forumu’nda düzenlediği bir toplantıda duyuruldu. Tabii rekabet koşullarının her geçen gün zorlaşmasıyla birlikte bilinçli tüketim, sorumlu yatırım, sürdürülebilir kaynaklar gibi konular günümüzde gittikçe önem kazanmaya başladı. KİS, kurumsal sosyal sorumluluk esasını taşıyan bir inisiyatifdir. Ekonomik, toplumsal, çevresel değerlerin ötesinde standartları temel alan ve şirketlerin vizyon, misyon, etik değerleriyle paralellik gösteren bir takım uygulamaları ifade ediyor. KİS,

insan hakları, çevre, çalışma koşulları ve yolsuzlukla mücadele başlıkları altında toplam 10 ilkeden oluşuyor. Türkiye’de bugüne kadar 161 kuruluş bu bildirgeye imza attı. Yasal yaptırımı olmayan, tamamen gönüllülük esasıyla çalışan bir sözleşmedir. Günümüzde özel sektörün dünya ekonomisi içindeki yerini göz önüne aldığımızda özellikle işletmelerin teknoloji, insan gücü, bilgi, ARGE ve çevre konularındaki sorumlu yatırımları sürdürülebilirlik açısından kritik değerde önem kazanmaya başladı. İşletmeler artık yalnızca kendi ülkelerine değil diğer ülkelere de sivil toplum ve kalkınma kuruluşlarına sağladıkları olanaklarla destek olmaya çalışıyorlar. Bilinçli tüketim, sorumlu yatırım, sorumlu şirket, sürdürülebilir kaynaklar gibi konular günümüzde en çok gündemde olan konular olarak dikkat çekiyor. Bu vizyonla öne çıkan ve ortak kalkınma kültürünü temel alan dünyanın en büyük kurumsal vatandaşlık girişimi KİS, sürdürülebilir gelişmeyi ve iyi kurumsal vatandaşlık uygulamalarını destekleyen bir girişim olarak öne çıkıyor.

Z: Neler hedefleniyor?

C. Ö.: Zorlu, ekonominin gelişmesine katkısı, toplumsal yatırımları ve çevreye karşı duyarlılığıyla kurumsal sorumluluğunun farkında olan bir kuruluştur. Türkiye’nin önde gelen yatırımcılarından biri olarak imzalanan bu sözleşmeyle, tıpkı yetişkinliğe adım atan bireylerin kendine örnek aldığı bir kişi gibi tüm paydaşlarımıza karşı rol model olma misyonumuzu da yerine getiriyoruz. Tüm bunların dışında bu sözleşme, şirketler açısından durum tesbiti niteliği de taşıyor. En iyi uygulamalara sahip olduğumu düşündüğümüz grup şirketlerini ziyaret ettiğimizde süreç sahipleri ya da bölümler KİS’de yer alan ilkeler tartışıldığında kendi iş süreçlerinde bir takım ge-

lişme fırsatları olduğunu fark ettiler. Bunları gündemlerine aldılar ve bu konularda iyileştirmeye gittiler. Oluşan bu farkındalık her geçen gün kurumsal vatandaşlık alanında önemli adımlar atılacağına bir göstergesi olarak dikkatimizi çekmektedir.

Özlem Karanlık (Ö. K.): Zorlu'nun bu süreçteki en temel amacı, kurumsal sorumluluk görevini en iyi şekilde yerine getirmektir. Kaynakları kullanırken aynı zamanda fayda sağlamak, çalışanların yarattığı değerle birlikte yaşamsal kalitelerini artırmak, insan hakları ve yolsuzlukla mücadele gibi konularda gerçekleştirilen uygulamaları paylaşmak ve bu konulardaki sorumluluklarını en iyi ve en faydalı biçimde gerçekleştirmek.

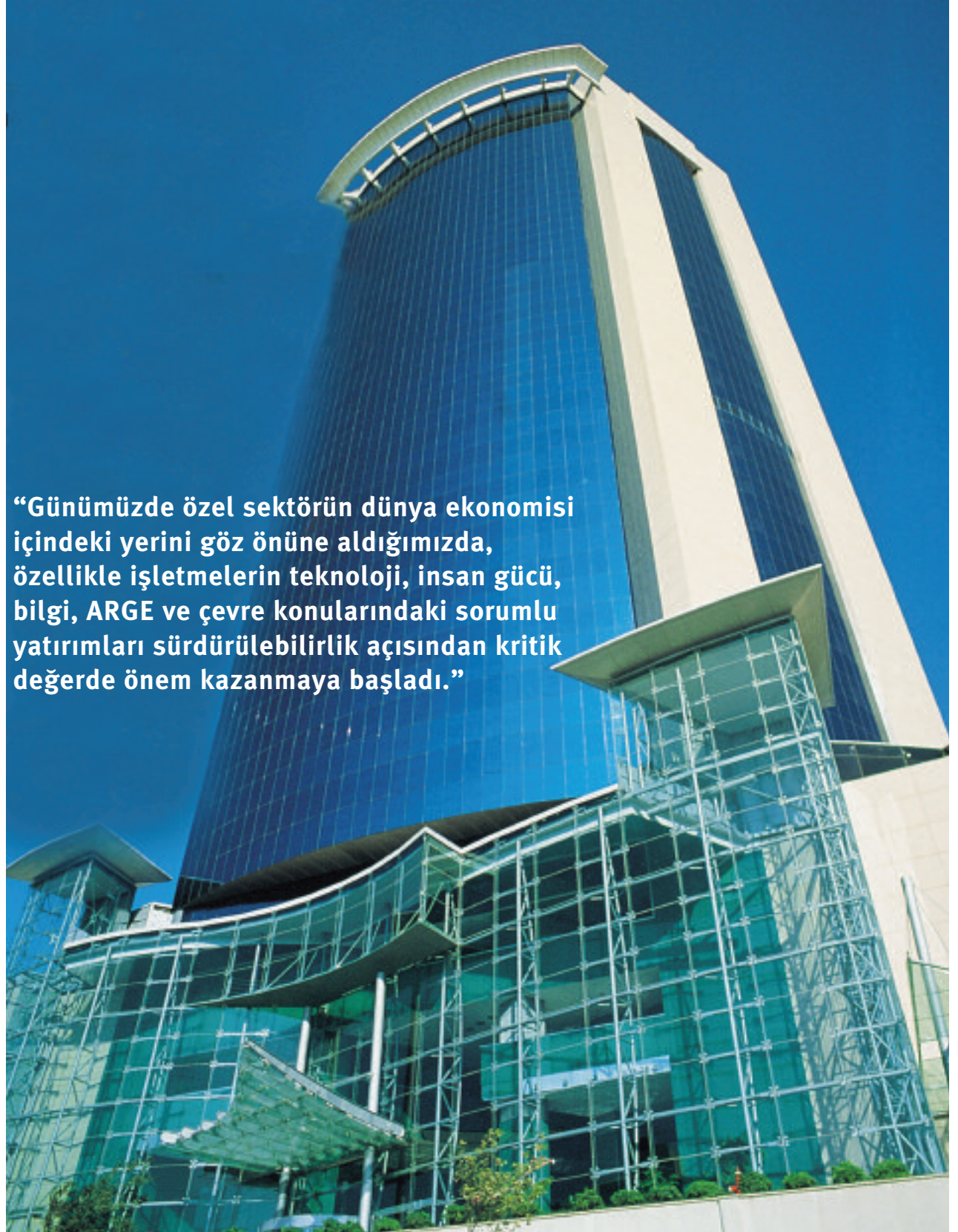
Z: Sözleşmeyi imzalamayan kurumlar açısından dezavantajlar nelerdir?

C. Ö.: Gönüllülük esasına dayanan bir sözleşme, uzun vadede herkes birtakım tüketim alışkanlıklarında yavaş yavaş aldıkları hizmetin, kullandıkları ürünün nasıl, nerede ve hangi şartlarda üretildiğine dikkat ederek tüketiyor. Dolayısıyla bu tip değerlere önem vermeyen şirketler için gelecekte önemli bir pazar ve müşteri kaybı olabilir.

Z: KİS raporunun amacı nedir?

C. Ö.: Bu rapor, ilerlemeyle ilgili iletişimi sağlamayı amaçlıyor. Sözleşme ilkeleri doğrultusunda yapılan çalışmaların ve ilerlemenin tüm paydaşlarla paylaşılabilmesini sağlayan bir iletişim aracı. İlerleme iletişiminin amacı KİS katılımcılarının 10 ilke için taahhütte bulunmasını sağlamak, bu taahhütlerin her geçen yıl içerisinde geliştirilmesini teşvik etmektir. Bu rapordan yararlanacak olanlar geriye dönük olarak raporları in-

“Günümüzde özel sektörün dünya ekonomisi içindeki yerini göz önüne aldığımızda, özellikle işletmelerin teknoloji, insan gücü, bilgi, ARGE ve çevre konularındaki sorumlu yatırımları sürdürülebilirlik açısından kritik değerde önem kazanmaya başladı.”

“Zorlu, ekonomiye katkısı, toplumsal yatırımları ve çevreye karşı duyarlılığıyla kurumsal sorumluluğunun farkında olan bir kuruluş. İmzalanan bu sözleşmeyle, tıpkı yetişkinliğe adım atan bireylerin kendine örnek aldığı bir kişi gibi tüm paydaşlarımıza karşı rol model olma misyonumuzu da yerine getiriyoruz.”

celediklerinde aynı şeyleri görmek istemeyeceklerdir. Bu da süreç sahiplerini yeni birtakım adımlar atmaya teşvik edecek. Rapor, sözleşme imzalandıktan sonra ilk olarak iki yıl sonunda veriliyor. İlk raporun ardından ise her yıl rapor veriliyor. Biz şu an rapor dönemindeyiz. Profesyonel bir danışmanlık firmasıyla anlaşma sağladık, birlikte projeyi yönetiyoruz. Şu an en iyi uygulamaların derlenmesi aşamasındayız. 2009 yılının Aralık ayına kadar raporumuzu Birleşmiş Milletler'in sitesine koymamız, ardından gelecek yılın raporuna başlanması gerekiyor. Dolayısıyla bir sonraki raporda yer alacak yeni taahhütlerin belirlenmesi, mevcutların da gerçekleştirilmeye çalışılması gerekiyor.

Ö. K.: Dünya çapında şirketler kendilerini hem geliştirme hem tanıtma yolunda kurumsal sorumluluğa gittikçe artan bir önem veriyorlar. Bu sözleşme ilkeleri doğrultusunda yapılan bildirimler şirketlere daha fazla şeffaflık ve hesap verebilirlik sağlıyor. Bu da güven ortamını geliştiriyor. Söz konusu ilkeler çevresinde yapılan çalışmalar kısa dönemde prestij, orta ve uzun dönemde ise ekonomik kazanç getiriyor. Şirket stratejilerinin ve vizyonlarının sürdürülebilir hale getirilmesi, iş risklerinin ve fırsatlarının tekrar tanımlanması, farklı departmanların bilgi paylaşımıyla çok daha verimli bir çalışma ortamı oluşturmaları ve sürekli iletişimin sağlanması gibi içe dönük faydaları da var.

Z: Grup şirketlerinden ne gibi katkılar bekleniyor?

Ö. K.: Şirketlerin hangi süreçlerde ilkeler doğrultusunda iyileştirmede bulunabileceklerini belirlemeleri gerekiyor. Bu konuda açık bir gelişim taahhüdünde bulunabilmeliler. Bu taah-

hütlerini gerçekleştirebilecekleri sistem ve aktiviteleri ortaya çıkararak dönem sonunda elde edilen sonuçları ölçülebilir bir şekilde ifade etmeleri bekleniyor. Bu ilkeleri ilave bir uygulama olarak değil, stratejilerinin ve operasyonlarının ayrılmaz bir parçası olarak görmeleri gerektiğine inanıyorum.

Z: İç denetimin süreçteki rolü nedir?

C. Ö.: Zorlu Holding İç Denetim Bölümü, 2000 yılında kurulmuş bir departman. Tüm grup şirketlerine iç denetim hizmeti veriliyor. Dolayısıyla grup şirketlerinin iş yapış şekillerini, kültürlerini, paydaşlarına karşı duruşlarını en iyi biçimde bilen departmanlardan biri olduğunu düşünüyorum. İç denetim, Zorlu Grubu şirketlerinin hedef ve amaçlarına ulaşması için gerekli olan iç kontrol, risk ve yönetim süreçlerinin etkinliğine ve verimliliğine ilişkin yönetim kuruluna hazırladığı raporlarıyla geri bildirim vererek doğru kararlar alınmasına yardımcı olmaktadır. KİS de iç kontrol, yönetim ve risk yönetimi alanlarıyla ilişkilendirilebilir. Tüm bu nedenlerden ötürü üst yönetimin takdiriyle bu projenin koordinasyon sorumluluğu, iç denetim bölümünün objektif ve bağımsız güvence veren yapısı tarafından üstlenildi. Sürecin başlatılması aşamasında zihnimizi en çok meşgul eden soru “Biz bu projeye neden ve nasıl başlayacağız?” oldu. Bununla ilgili en net cevabı KALDER'in düzenlediği bir çalıştayda bulmuş olduk. Süreci şu anda yönetmekte olan ve konusunda profesyonel olan danışma kuruluşunu da orada tanıma fırsatımız oldu. Getirilerine hep birlikte tanıklık edeceğimiz ve merakla beklediğimiz bu ilk rapor önümüzdeki günlerde ilgili mecralarda tüm paydaşların dikkatine sunulacaktır.

Küresel İlkeler Sözleşmesi

Küresel İlkeler Sözleşmesi'nde dört ana başlık altında yer alan 10 temel evrensel ilke şöyle:

İnsan hakları

1. İşletmeler ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve bu haklara saygı duymalı.
2. İşletmeler bu hakları herhangi bir biçimde ihlal etmemeli.

Çalışma standartları

3. İşletmeler, işçilerin toplu sözleşme ve derneklerden yararlanma haklarına izin vermeli ve bu kararı desteklemeli.
4. Zorla işçi çalıştırma uygulamasına son verilmeli.
5. Tüm çocuk işçilerin çalıştırılmasına son verilmeli.
6. İşçi ve iş gücündeki ayrımcılığa son verilmeli.

Çevre

7. İşletmeler çevre sorunlarına karşı önlem alan yaklaşımları desteklemeli.
8. Çevresel sorumluluğu artıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermeli.
9. Çevre dostu teknolojilerin yayılmasına ve gelişmesine yardımcı olacak her uygulamayı desteklemeli.

Yolsuzluk

10. İşletmeler rüşvet ve ayrımcılık dahil her türlü yolsuzlukla savaştırmalı.